

Foto www.photos.com

FT

DELNIČAR

Plačilne kartice: za varnost lahko največ naredimo sami • Nezgodna zavarovanja: ponudba le za študente do tridesetega leta starosti • Študenti odsotnost dokazujejo z objavo začasnega bivališča

Koliko bo vreden kovanec, če je medalja?

MILKA BIZOVIČAR

Za veliko večino ljudi ni kovanec nič več kakor denar, s katerim si v trgovini lahko privoščimo papirnate robčke ali žemljo. Po že skoraj treh letih od uvedbe evra smo se navadili na slovenske, nemške, avstrijske, italijanske, francoske in španske motive tako imenovanih tečajnih kovancev, ki verjetno najpogosteje krožijo po naših denarnicah. Med njimi pa se včasih znajde tudi kakšen dvoevrski primerek, ki ima poseben motiv. To so tako imenovani priložnostni spominski kovanci – vsaka država v evrskem območju lahko izda enega na leto in ga lahko uporabljamo za plačevanje kot druge kovance, večjo vrednost pa ima ponavadi za zbiratelje. Poznamo še priložnostne zbirateljske kovance, ki jih prav tako izdajajo nacionalne banke, in sicer ob največ dveh dogodkih na leto. Od drugih kovancev se razlikujejo po velikosti, teži in barvi, izdelani so lahko tudi iz zlata ali srebra. Navedeno imajo nominalno vrednost in so zakonito plačilno sredstvo na

območju države izdajateljice po njihovi nominalni vrednosti (ponavadi so vredni več), drugod imajo le numizmatično vrednost.

Od kar so se tudi slovenski vlagatelji začeli bolj množično odločati za naložbe v plemenite kovine – po podatkih spomladanske raziskave podjetja GfK Slovenija se je zanimanje za vlaganje v zlato v primerjavi z lanskim letom povečalo za trikrat in zdaj dosega skoraj desetino vprašanih –, se srečujemo tudi s tako imenovanimi naložbenimi kovanci. Ko je podjetje Elementum izdalo srebrni produkt v obliki kovanca s čistino 999/1000 in ga začelo prodajati kot 'prvi slovenski naložbeni srebrnik', so numizmatiki to ocenili kot »numizmatično nestrokovno in lahko bi rekli tudi zavajajoče.« Srebrnik lahko izdaja le pooblaščen kovni upravičenec, kar je v Sloveniji v imenu ministrstva za finance Banka Slovenije (BS). Od tam so sporočili, da je vsako drugačno poimenovanje od omenjenih (in z zakonom urejenih) kategorij kovancev, ki se izdajajo za prodajo ali v druge komercialne

namene, prostovoljna odločitev izdajatelja. »Lahko se obravnavajo kot medalje.« Prof. dr. Marko Stabej in prof. dr. Igor Saksida s Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani sta opozorila, da enačenje izrazov naložbeni kovanec, naložbeni srebrnik in medalja lahko med kupci povzroči zmedo ali jih celo zavede, in predlagata ustrezno terminološko ureditev vsaj v predpisih. Pojasnjujeta, da slovar slovenskega knjižnega jezika 'srebrnik' in 'srebrni kovanec' povezuje z nadpomenko 'plačilno sredstvo', torej z določeno veljavno vrednostjo kovanca. Sta uradno plačilno sredstvo z označeno nominalno vrednostjo, katerega izplačilo jamči država, njuna nadpomenka pa je 'naložbeni kovanec'. Vsi drugi po obliki podobni izdelki iz (v našem primeru) srebra pa so medalja, predlagata profesorja. Pri pojasnjevanju zlatih naložbenih kovancev je v dokumentih, ki izvirajo iz EU, med drugim navedeno, da morajo imeti čistost najmanj 900 tisočink ter da morajo biti (ali so bili) uradno plačilno sredstvo v državi izdajatelja. Medalje imajo obliko kovancev in/ali njihove

tehnične značilnosti, vendar jih ne izdajo nacionalni kovni upravičenci in zato niso uradno plačilno sredstvo. Na podlagi vsega tega bi lahko sklenili, da je izdani produkt medalja in ne srebrnik ali srebrni kovanec.

Peter Slapšak iz podjetja Elementum je povedal, da je bistveno pri vsem, da gre za naložbo. Čistino artikla (999/1000) in maso so preverili na slovenskem uradu za meroslovje, tako da ga lahko kupec proda po borzni ceni, znižani za provizijo pri izdajatelju, in tudi pri konkurenci doma ter v tujini, če se ta tako odloči, je dejal Slapšak in dodal, da je v tujini pri prodaji bistvena vsebnost kovine. »Trdim, da je srebrnik, ki ga prodajamo, dobra naložbena priložnost in da ga je mogoče prodati po borzni ceni, od česar se odbije odstotek prodajne provizije.«

S tem se ne strinja Irena Moro iz podjetja Moro, kjer prav tako trgujejo z naložbenim zlatom in srebrom (pred kratkim jih je WGC – Svetovni zlati svet iz Londona potrdil kot uradne in kompetentne trgovce, ta naziv pa imajo za zdaj edini v Sloveniji). Dejala je, da se kot

naložbeni kovanec po borzni ceni (minus provizija) lahko kot tak prodaja le, če ima poleg čistine in mase navedeno tudi nominalno vrednost. Ti, tako imenovani bullion kovanci, so objavljeni na uradnih spletnih straneh svetovnih kovnic ali centralnih bank, ki jih izdajo ter v uradnih svetovnih katalogih. Naložbeniku država izdajateljica zagotavlja izplačilo vrednosti na podlagi borzne cene kovine.

»Evropski pa tudi svetovni naložbeni trg izdelkov iz plemenitih kovin oziroma tako imenovanih medalj ali ploščic, ki jih izdelujejo zasebna podjetja in niso označeni z nominalno vrednostjo, ne sprejema, ker so pribitki na dnevno borzno ceno previsoki. Trgovci jih odkupujemo kot vrednost plemenite kovine z odbitki za rafinacijo, poslovne banke pa jih ne odkupujejo,« je dejala Irena Moro. V članku smo se sicer osredotočili na srebro, za zlate naložbene kovance pa velja, da vsako leto evropska komisija za plemenite kovine izda seznam vseh, za katere kupcem ni treba plačati DDV. Številni trgovci trgujejo samo s tistimi, ki jih najdejo na tem seznamu.